

Sygn. akt I PK 175/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z powództwa P. Spółki Akcyjnej Kopalnia (...) w R.

przeciwko H. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 2 grudnia 2019 r.,

w związku ze skargą kasacyjną pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P.

z dnia 28 marca 2014 r., sygn. akt V Pa (...),

umarza postępowanie kasacyjne.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 września 2014 r. Sąd Najwyższy zawiesił postępowanie kasacyjne na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. ze względu na śmierć strony – pozwanego H. K., od którego strona powodowa P. Oddział K (...) w R. domagała się zwrotu nienależnego świadczenia w kwocie 29.187,90 złotych. Akt zgonu złożyła do akt Sądu Najwyższego jego pełnomocnik radca prawny E. K., informując o śmierci pozwanego w dniu 20 czerwca 2014 r. Z aktu zgonu wynikało, że w chwili śmierci pozwany H. K. był żonaty. Pełnomocnik pozwanego oświadczyła, że na chwilę złożenia w Sądzie Najwyższym aktu zgonu strony nie jest w stanie wskazać ewentualnych następców prawnych (spadkobierców) zmarłego.

Odpis postanowienia Sądu Najwyższego o zawieszeniu postępowania został doręczony pełnomocnikowi zmarłego pozwanego r.pr. E. K. oraz pełnomocnikowi strony powodowej r.pr. L. M.

Od chwili zawieszenia postępowania kasacyjnego do Sądu Najwyższego nie wpłynął wniosek o jego podjęcie ani nie zgłosili się i nie zostali wskazani następcy prawni zmarłego pozwanego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd zawiesza postępowanie z urzędu w razie śmierci strony. Zawieszenie postępowania jest obligatoryjne i następuje do czasu zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego. Zgodnie z bowiem z art. 180 § 1 pkt 1 k.p.c. sąd postanowi podjąć postępowanie z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia, w szczególności – gdy przyczyną zawieszenia była śmierć strony – z chwilą zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego albo z chwilą ustanowienia we właściwej drodze kuratora spadku. W przypadku śmierci strony na etapie postępowania kasacyjnego – poza tokiem instancji, po zaskarżeniu skargą kasacyjną prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji – zawieszeniu podlega jedynie postępowanie kasacyjne. Taką treść miało postanowienie Sądu Najwyższego z 8 września 2014 r.

W rozpoznawanej sprawie nie zostali wskazani (przez stronę powodową) spadkobiercy zmarłego pozwanego H.K. ani nie zgłosili się sami do Sądu Najwyższego, wykazując, że są następcami prawnymi zmarłego. Sąd Najwyższy nie został również powiadomiony o ustanowieniu kuratora spadku.

Istniały w związku z tym podstawy do umorzenia postępowania kasacyjnego na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. Poczynając od 20 marca 2007 r. zdanie ostatnie w art. 182 § 1 k.p.c. otrzymało brzmienie: „Sąd także umorzy postępowanie w razie śmierci strony po upływie lat pięciu od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania z tej przyczyny.” Obecnie tę samą treść ma art. 182 § 1 pkt 5 k.p.c., zgodnie z którym sąd umarza postępowanie zawieszone z powodu śmierci strony po upływie pięciu lat od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania z tej przyczyny.

Wobec upływu ponad pięciu lat od daty wydania przez Sąd Najwyższy postanowienia o zawieszeniu postępowania z powodu śmierci pozwanego, należało umorzyć postępowanie kasacyjne na podstawie art. 182 § 1 pkt 5 oraz § 3 i § 4 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Umorzenie postępowania z przyczyn wskazanych w art. 182 § 1 k.p.c. może nastąpić – w przypadku śmierci strony – także w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, w szczególności w postępowaniu kasacyjnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 26 października 2007 r., IV CKN 1276/00, LEX nr 1482422; z 12 lutego 2015 r., II CSK 495/09, niepubl.).

Umorzenie postępowania kasacyjnego w rozpoznawanej sprawie oznacza, że pozostaje w obiegu prawnym prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w P. z 28 marca 2014 r., V Pa (...) (art. 182 § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.). Postępowanie w stosunku do zmarłego pozwanego H.K. (i jego ewentualnych następców prawnych) zostało zatem definitywnie zakończone.